

Handhaving van de handel in bedreigde soorten in België: terugblik en toekomst

Elke Malfait

Volksgezondheid
Veiligheid van de Voedselketen
Leefmilieu

Controle autoriteiten

Inspectiedienst

- Voor 2014: Inspectiedienst Dierenwelzijn en CITES
- Na regionalisering Dierenwelzijn: 2 inspecteurs
- Vanaf 2017: 6 personen

- Serge, Cedric, Bo, Isabelle en Bruno

© Sarah Van Staen

Politie

- Lokale en Federale politie
- 2020 °FUPHEC – focus op WILDLIFE - Zwendel in (internationaal) bedreigde dieren- en plantensoorten: aanspreekpunt voor de terreineenheden van de lokale en federale politie

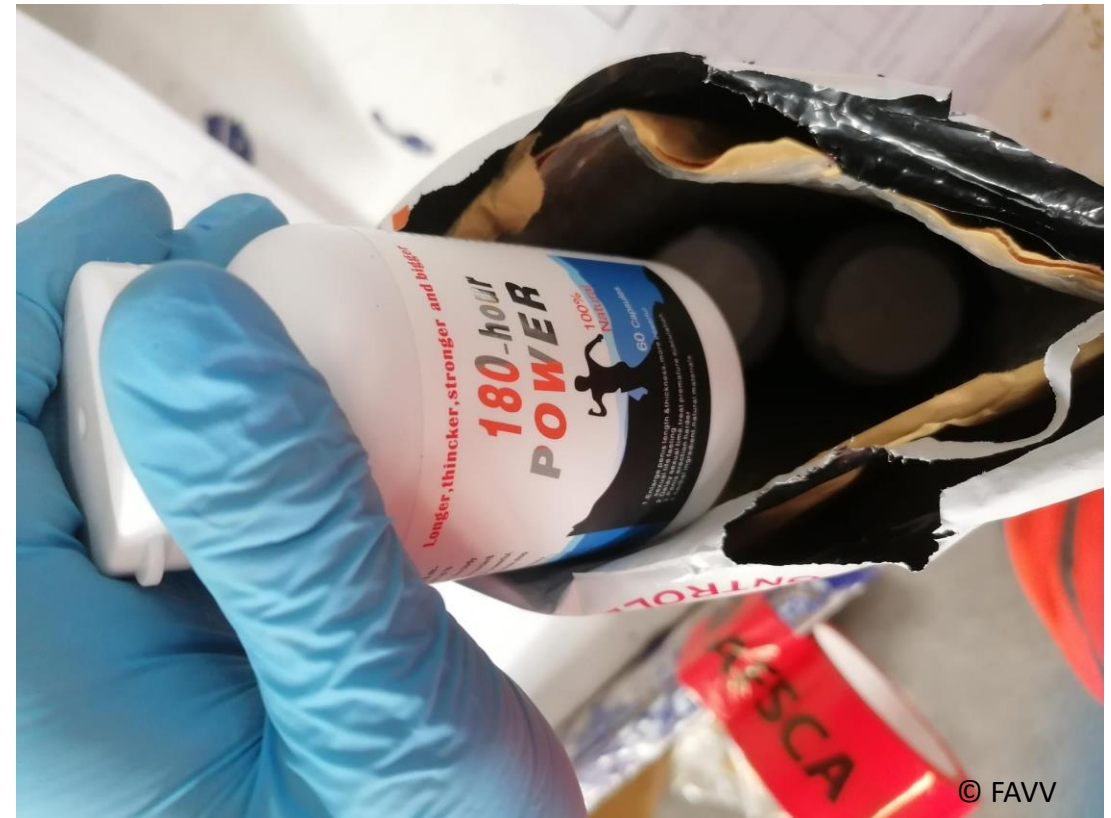
© Inspectiedienst

Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV)

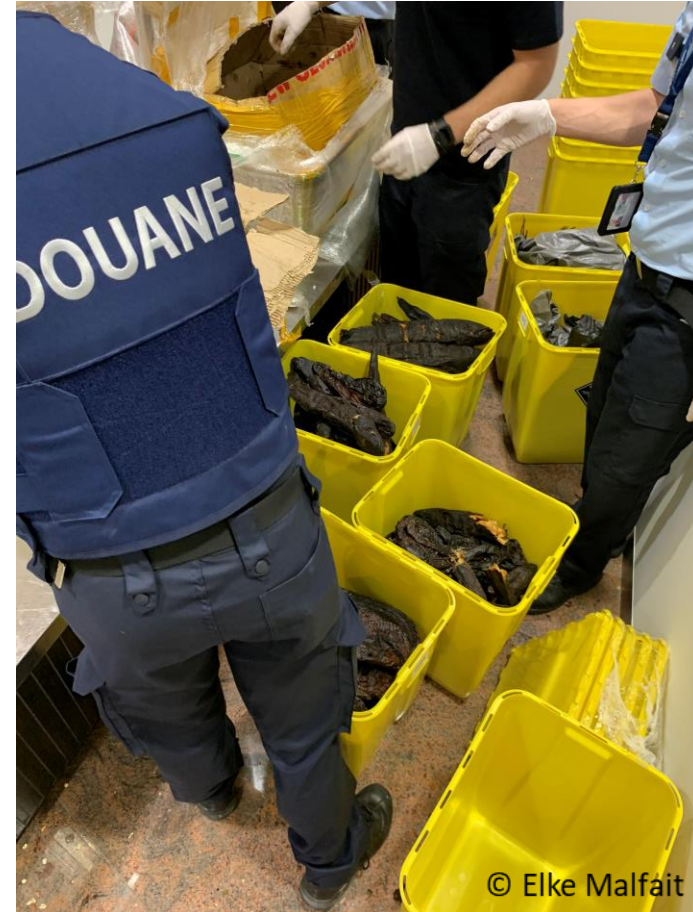
- 2023: hernieuwd protocol tussen FOD VVVL en FAVV
- Huidige samenwerking uitgebreid tot Centrale eenheden, Lokale Controle eenheden, Grensinspectieposten en Nationaal Opsporingseenheid (NOE)

© FAVV

Douane

- 2014: ° protocol FOD VVVL DG Milieu - Douane
- Voor 2014: voornamelijk opsporing
- Na 2014: toegevoegd aan de taken van eerste lijnsdiensten
- Samenwerking uitgebreid tot niet-fiscale wetgeving, verschillende eerste lijnsdiensten, opsporingsdiensten, dienst risicobeheer, dienst operations, BELPIU, Europol attaché, ...

Parket

- Expertisenetwerk Leefmilieu
- Hertekening van het gerechtelijk landschap

=> magistraten gespecialiseerd in milieuaangelegenheden

=> juridische verankering 2024 van “milieurechter” en ‘substituut-procureur des Konings gespecialiseerd in milieuaangelegenheden”

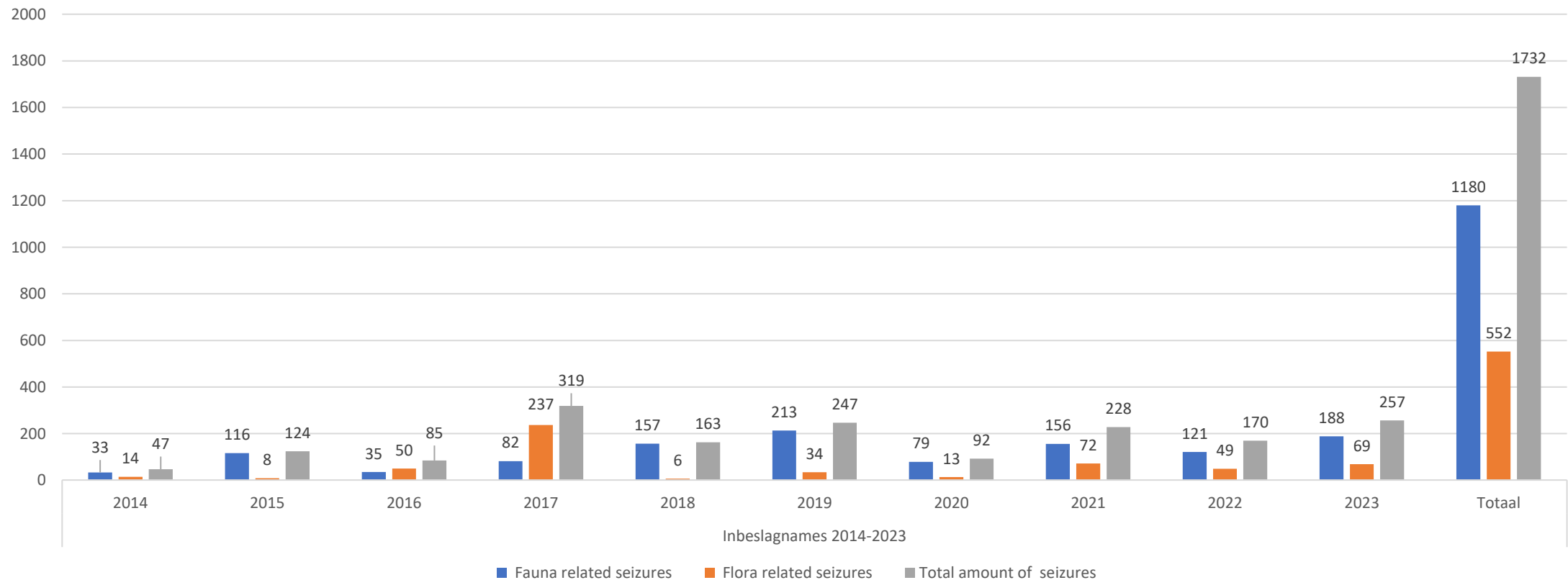

© Elke Malfait

CITES illegale handel in België in cijfers

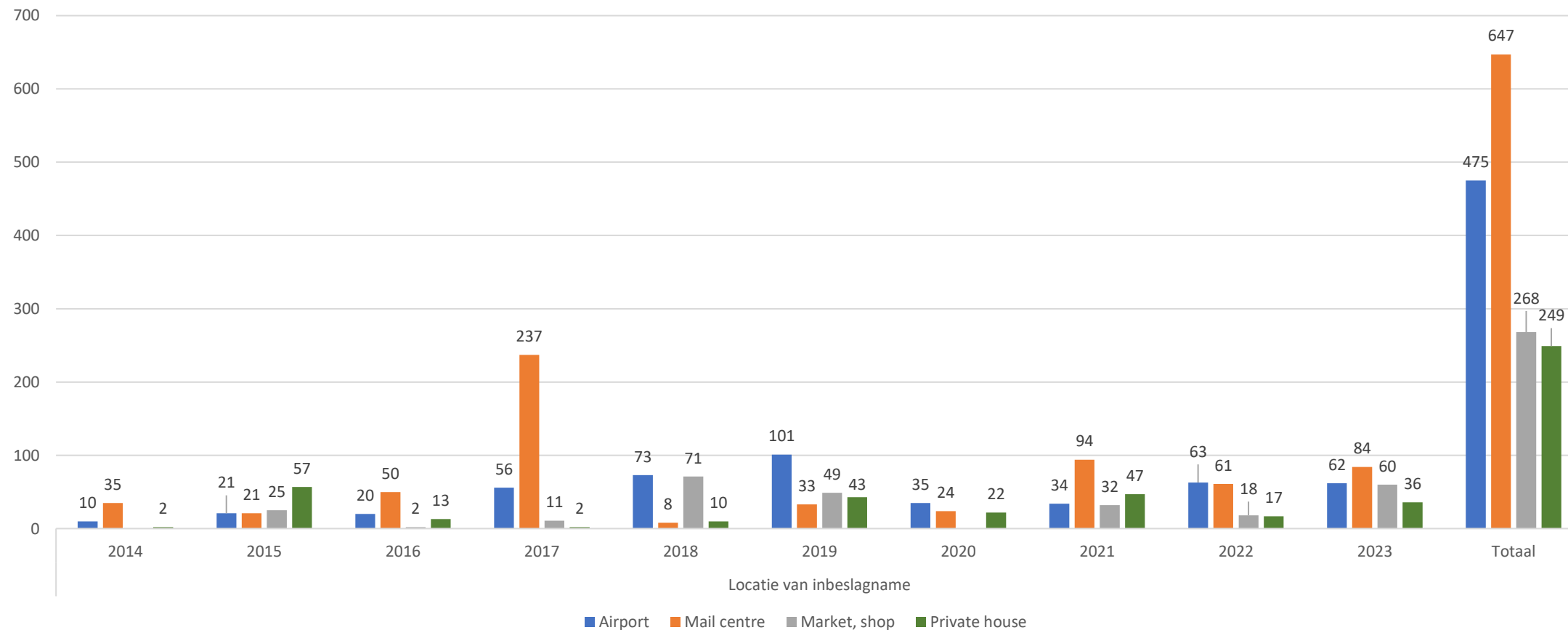
Aantal inbeslagnames 2014-2023: fauna vs flora

Inbeslagnames 2014-2023

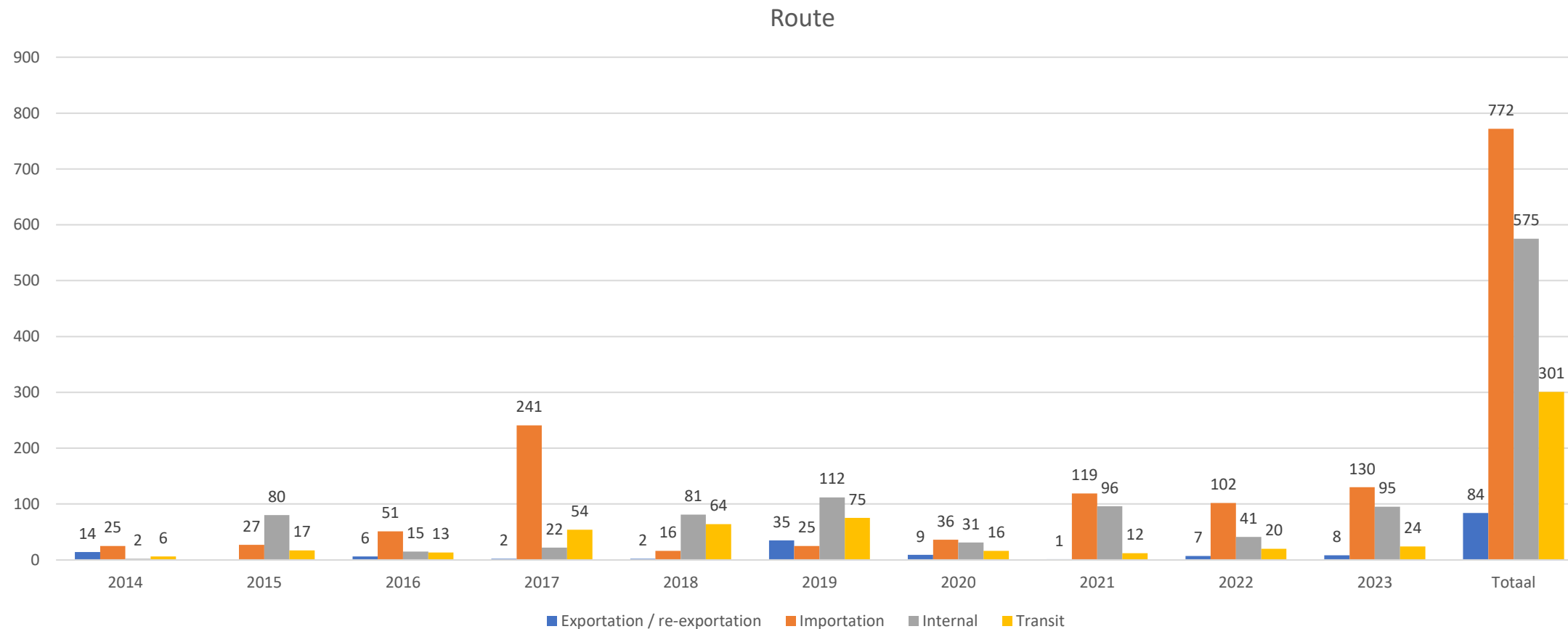

Locaties

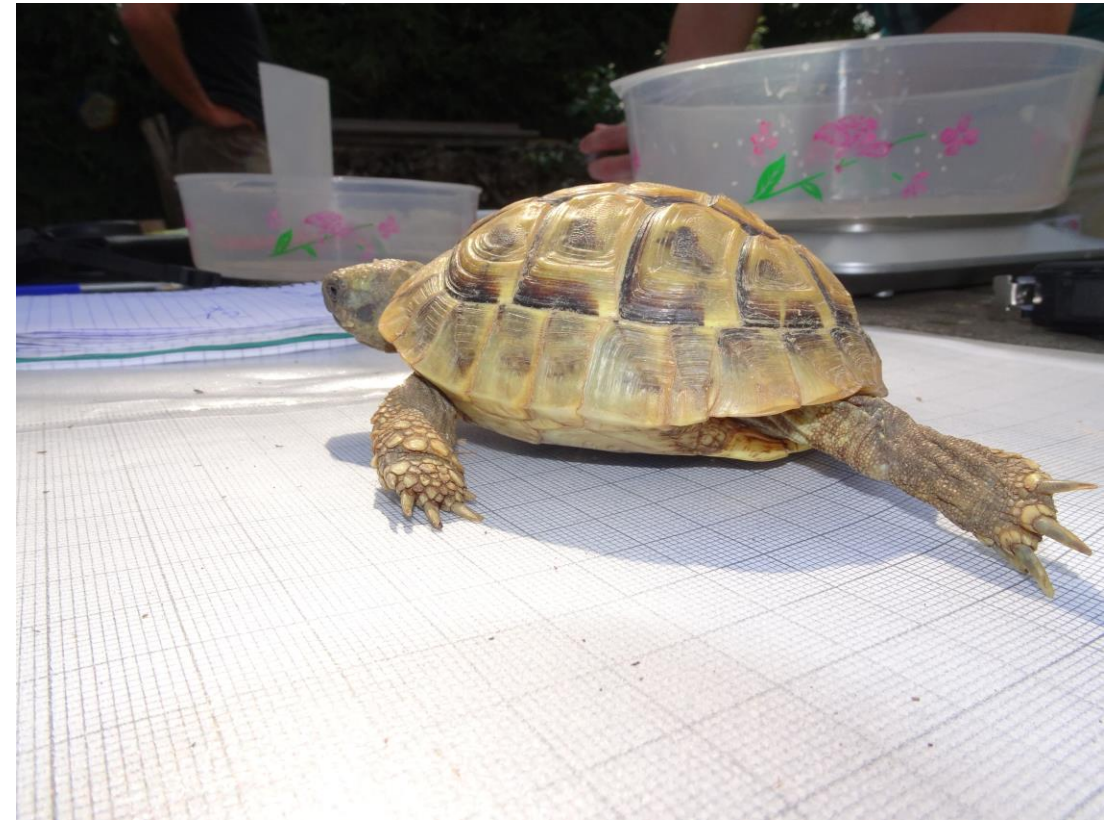
Meest voorkomende locaties van inbeslagname

Route: (weder)uitvoer vs invoer vs transit vs intern

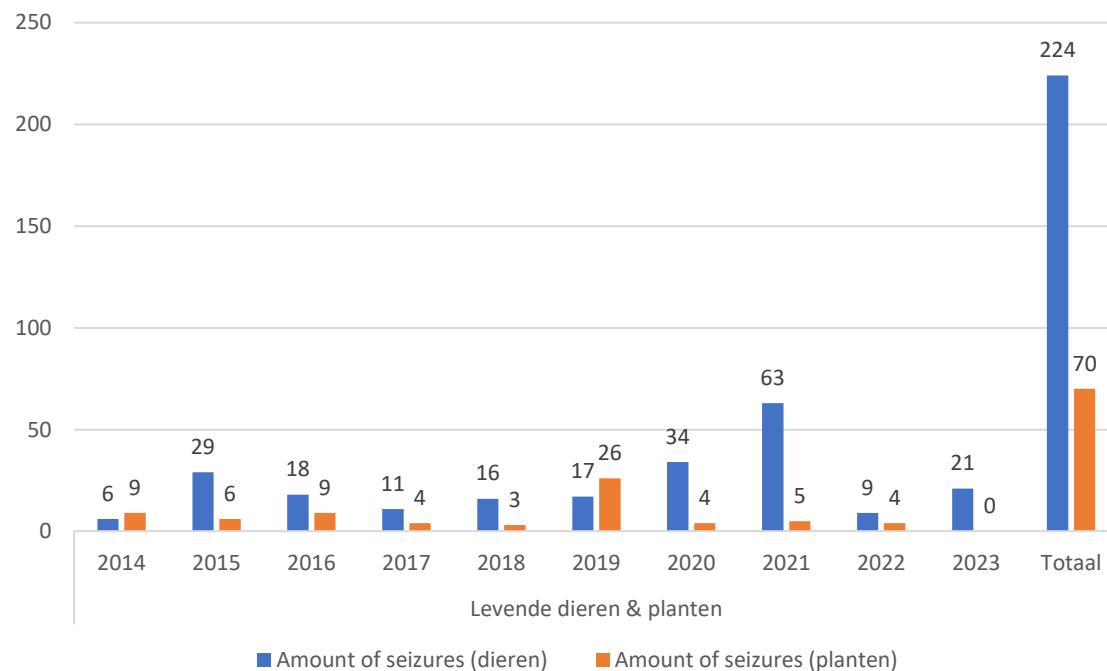
Levende dieren / planten

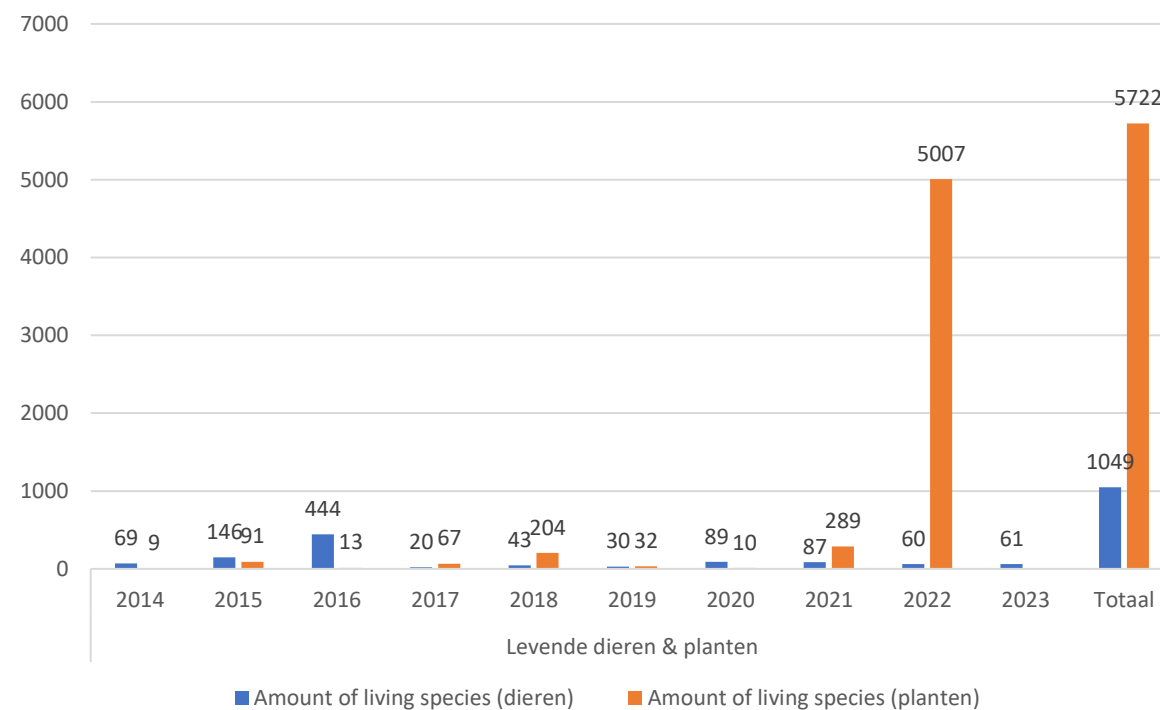
© Inspectiedienst

Levende dieren / planten

Hoeveelheid inbeslagnames (aantal dossiers levende dieren/planten)

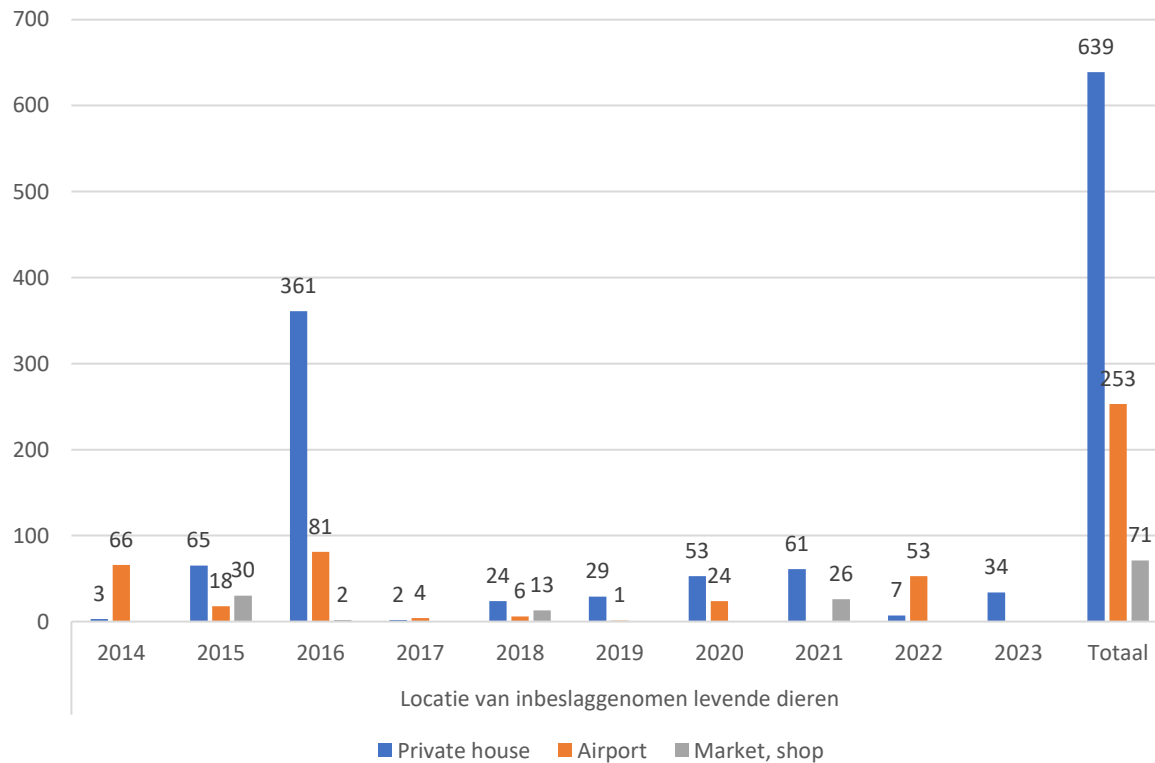

Aantal in beslag genomen levende specimens

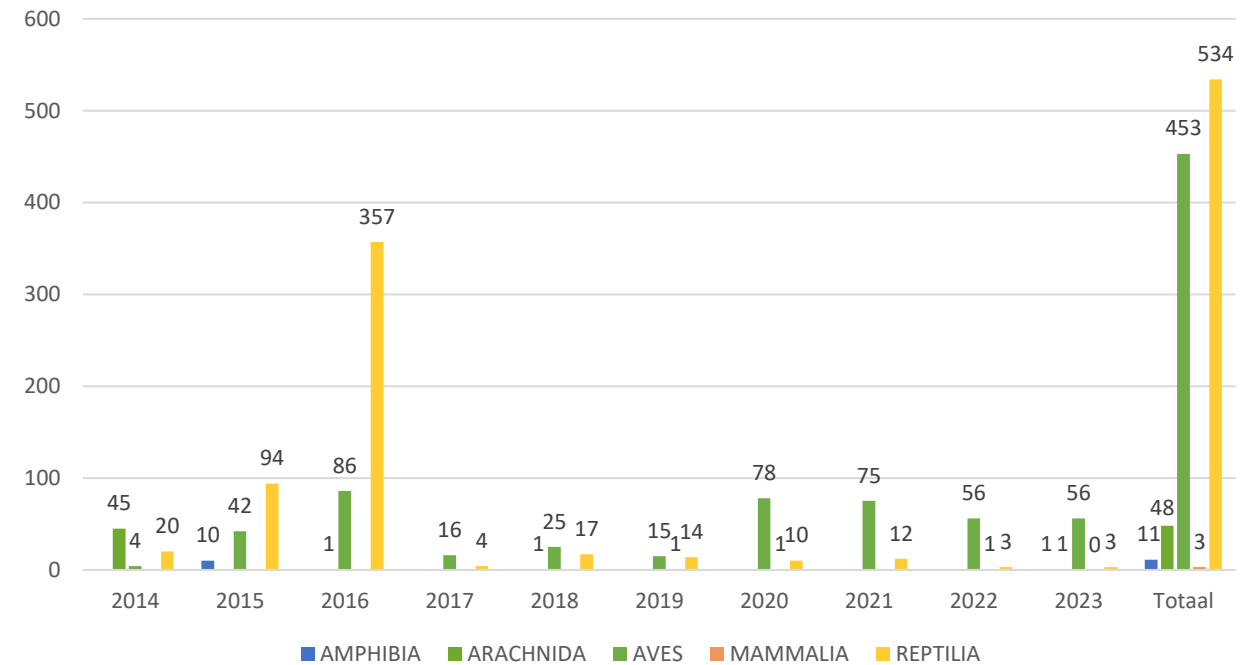

Levende dieren

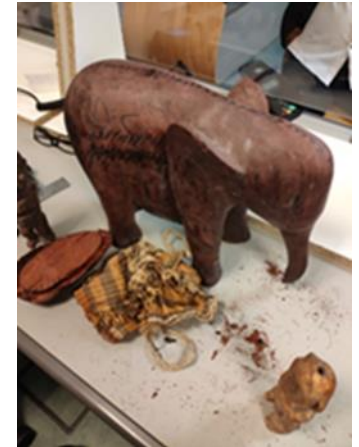
Meest voorkomende locatie van in beslag genomen dieren

Soorten in beslag genomen dieren

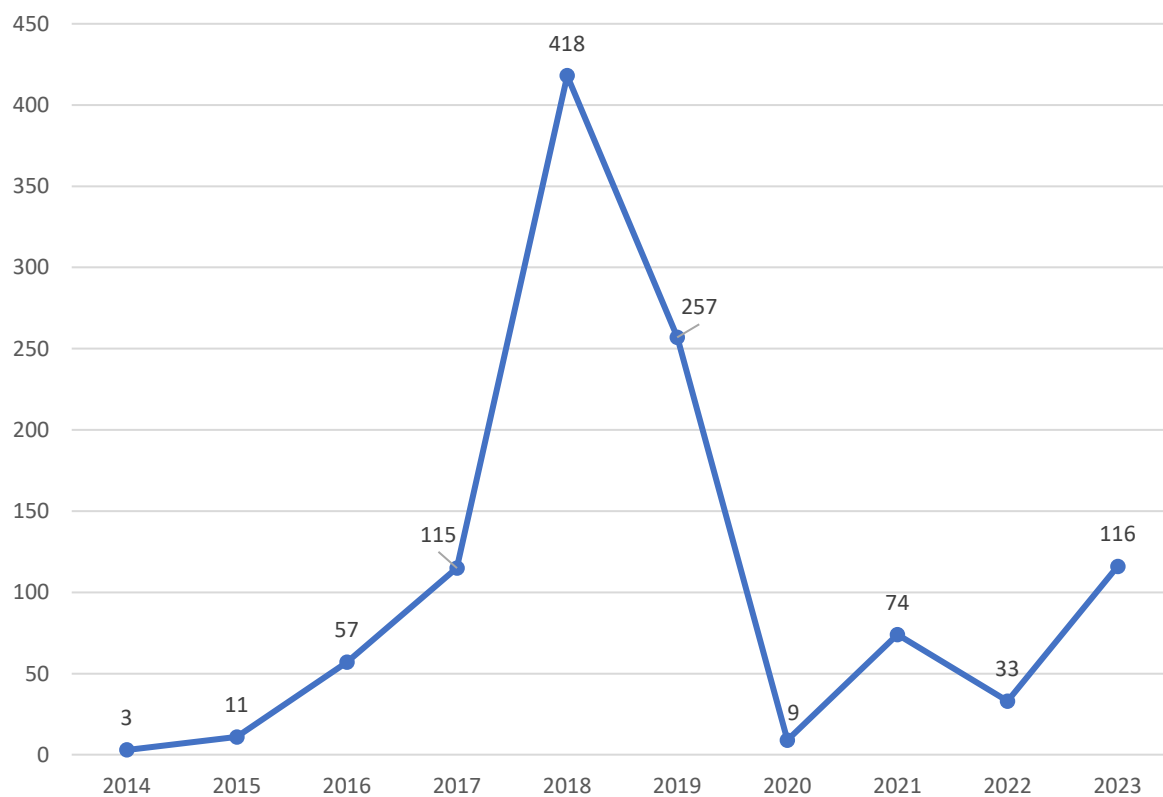

Ivoor

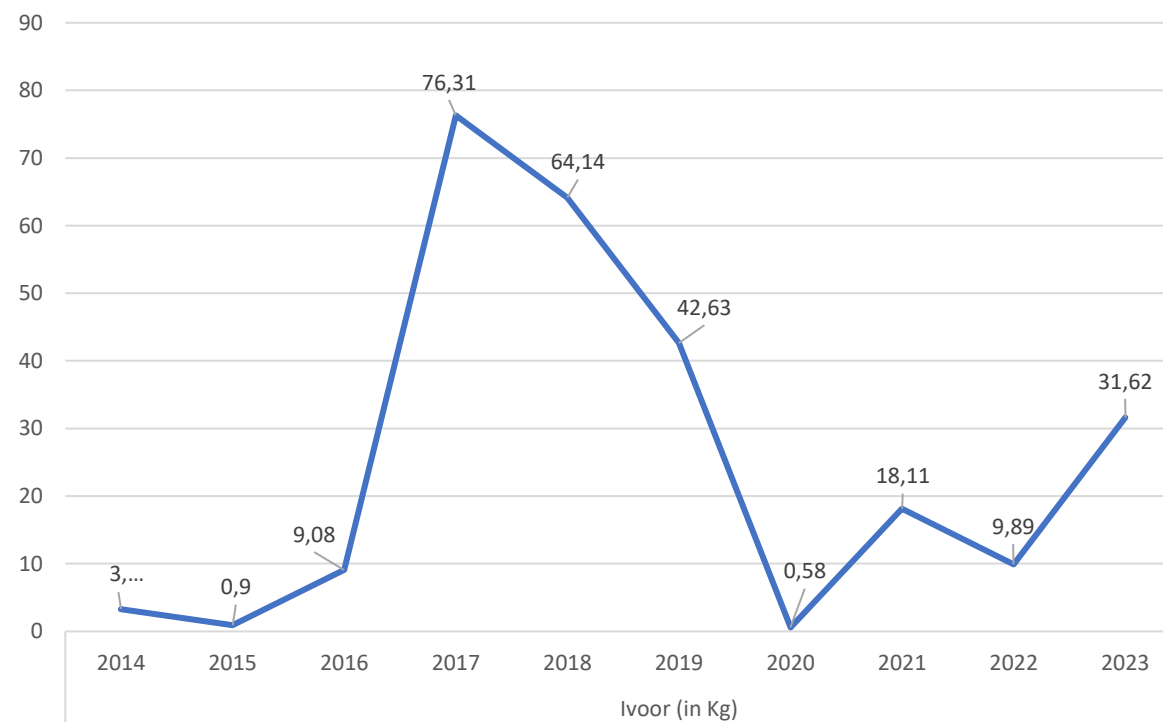

Ivoor

Hoeveelheid in beslag genomen ivoor (aantal stukken)

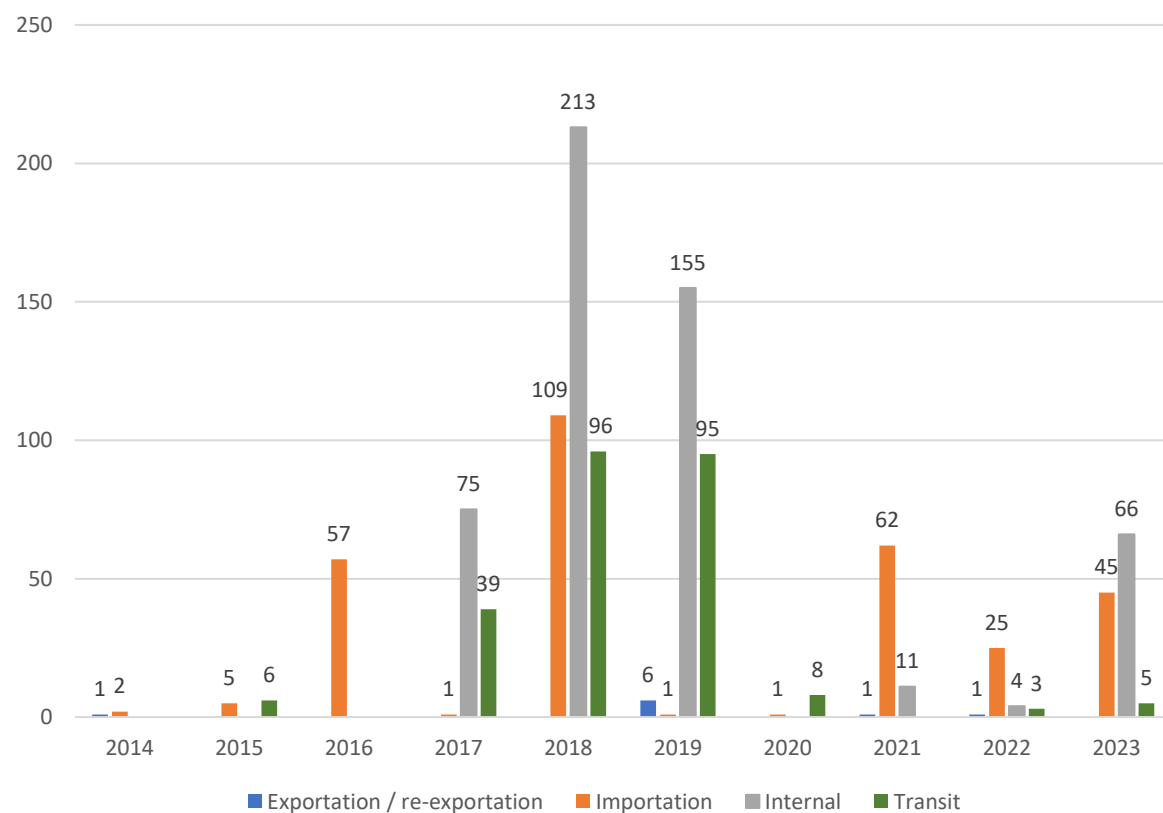

Hoeveelheid in beslag genomen ivoor (in kg)

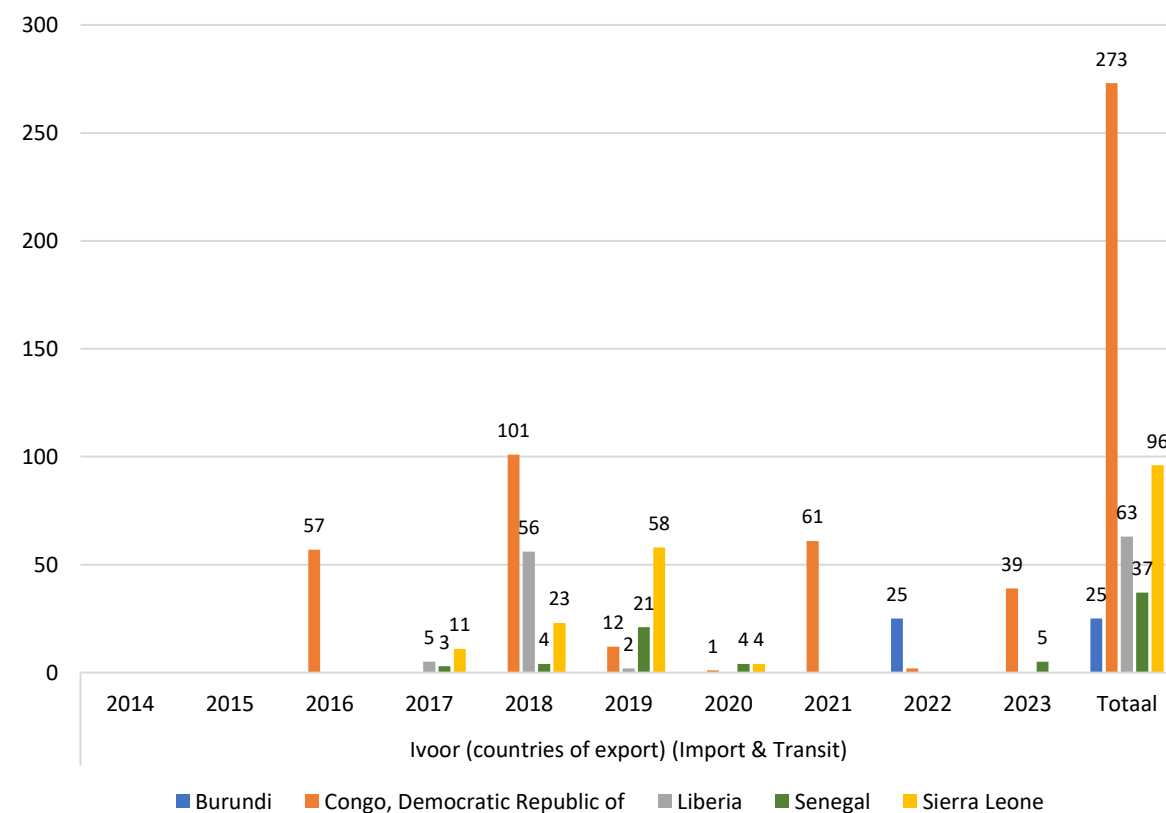

Ivoor

Route

Top 5 uitvoerlanden

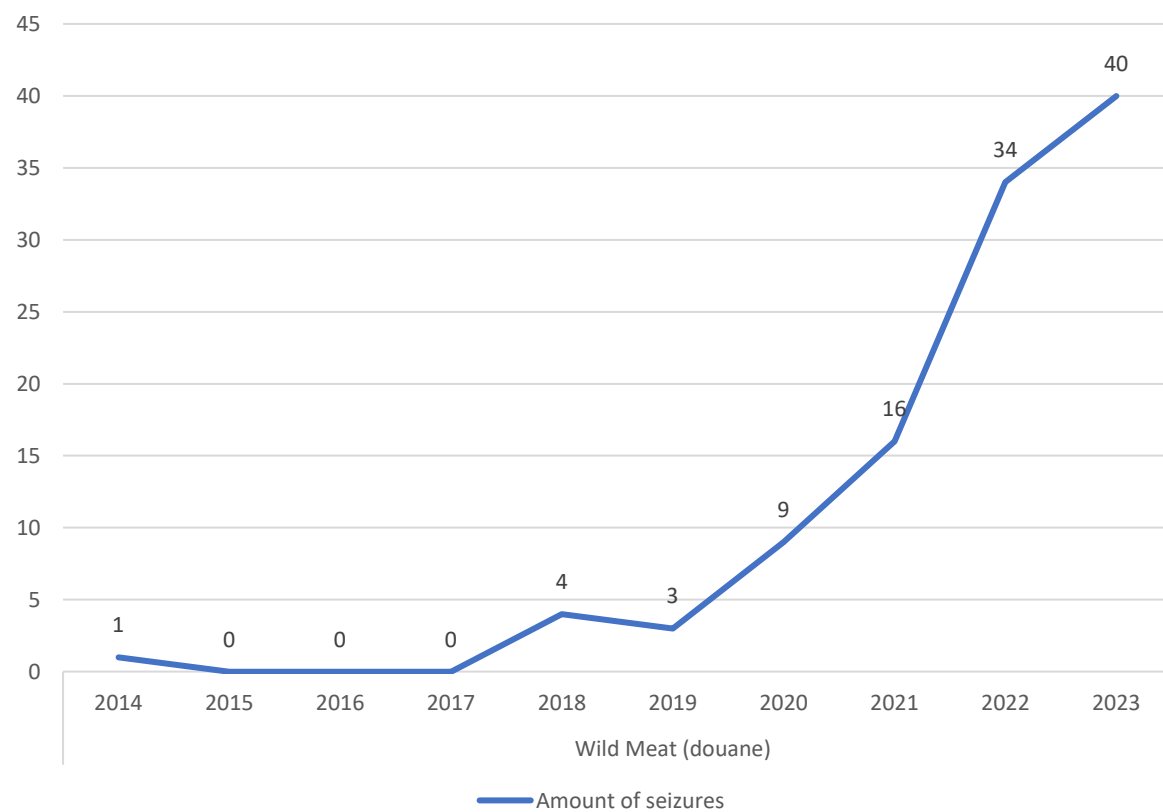

Wild vlees

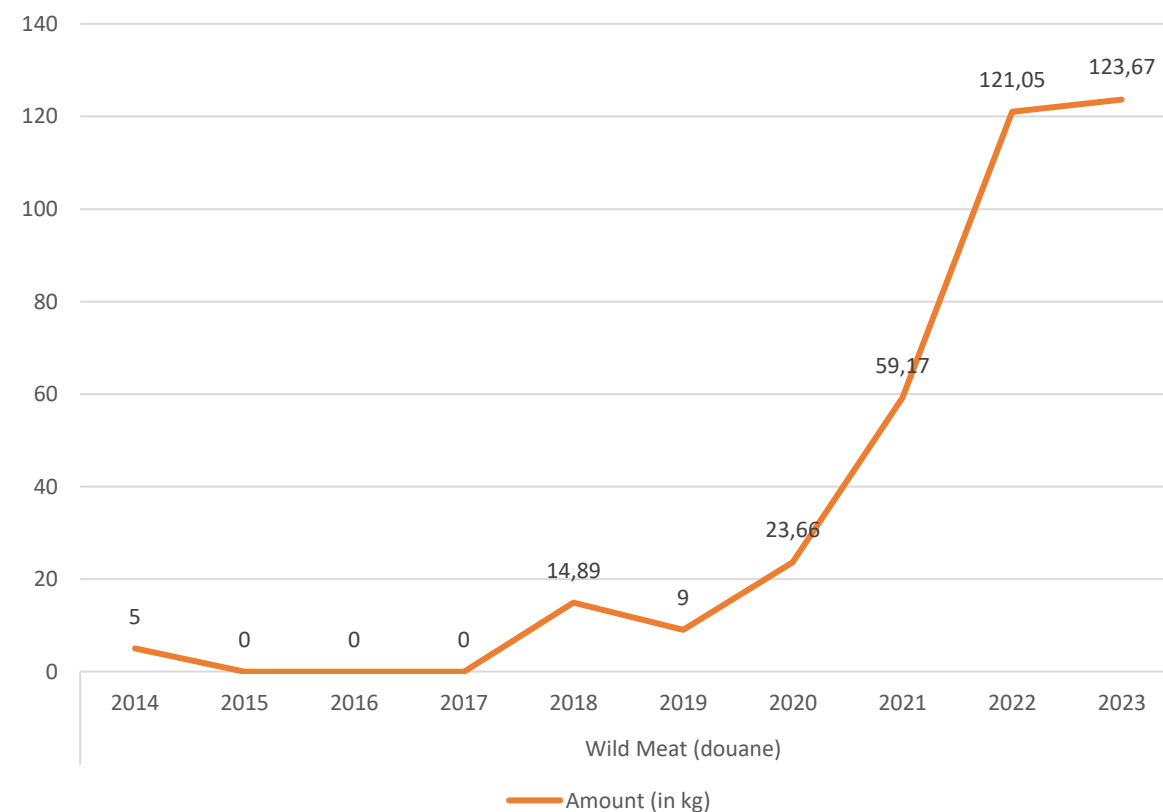

Wild vlees

Hoeveelheid inbeslagnames (aantal dossiers)

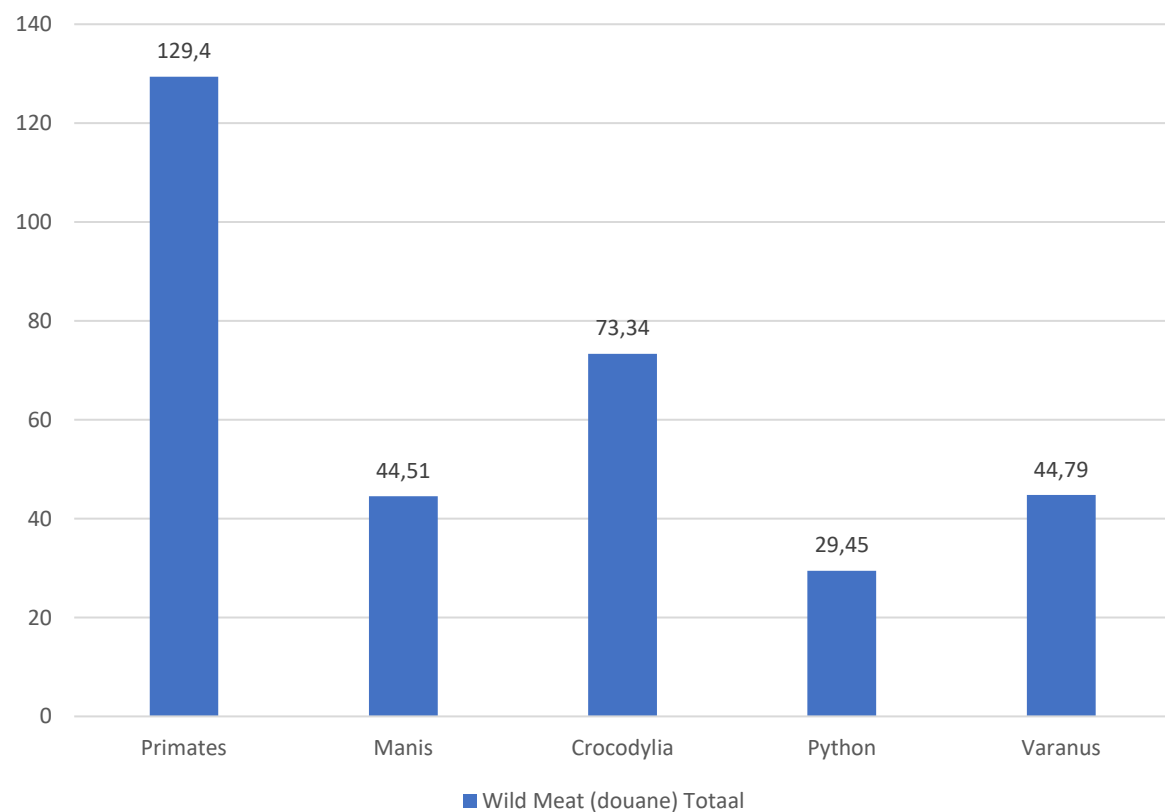

Hoeveelheid in beslag genomen (in kg)

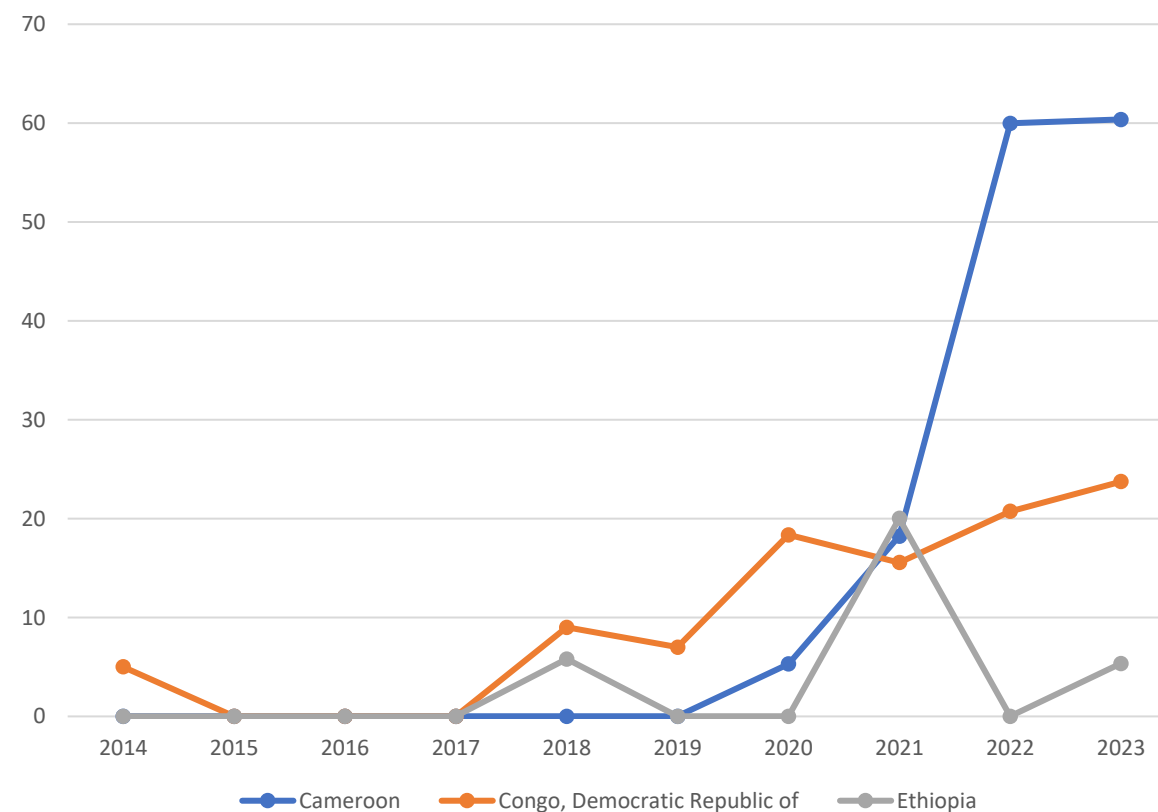

Wild vlees

Meest voorkomende soorten (2014-2023)

Top 3 uitvoerlanden

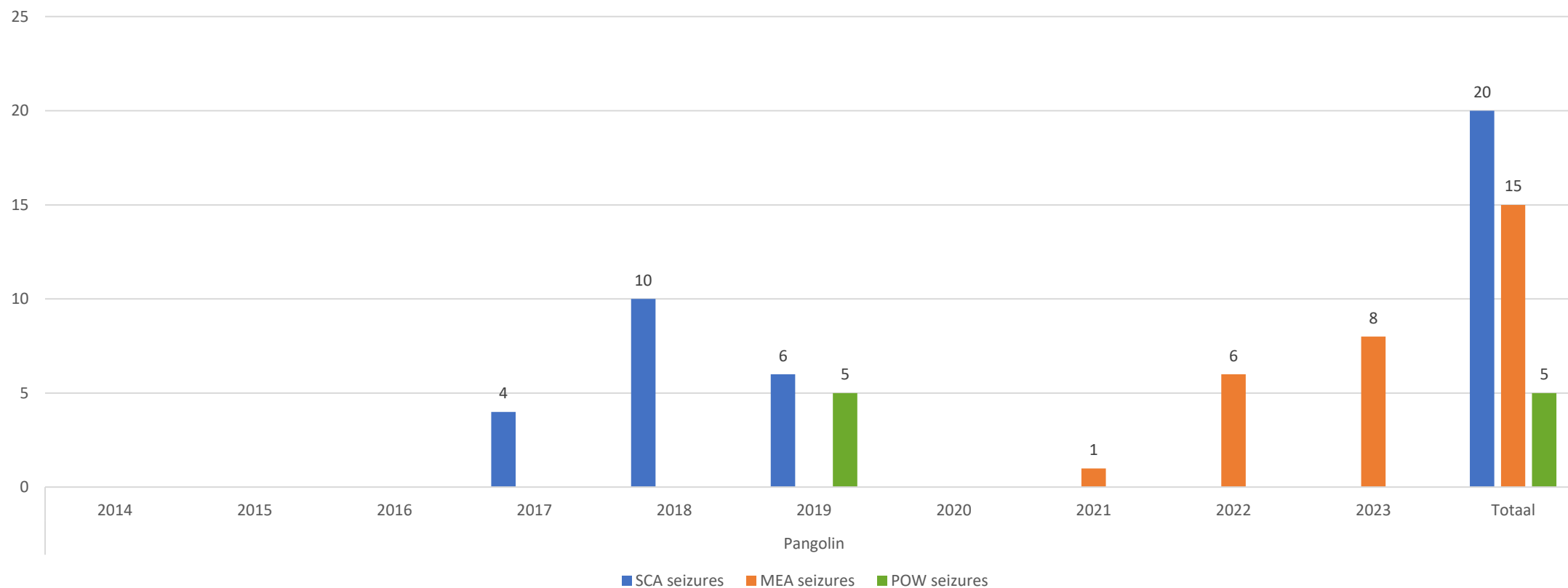
Schubdier - pangolin

© douane

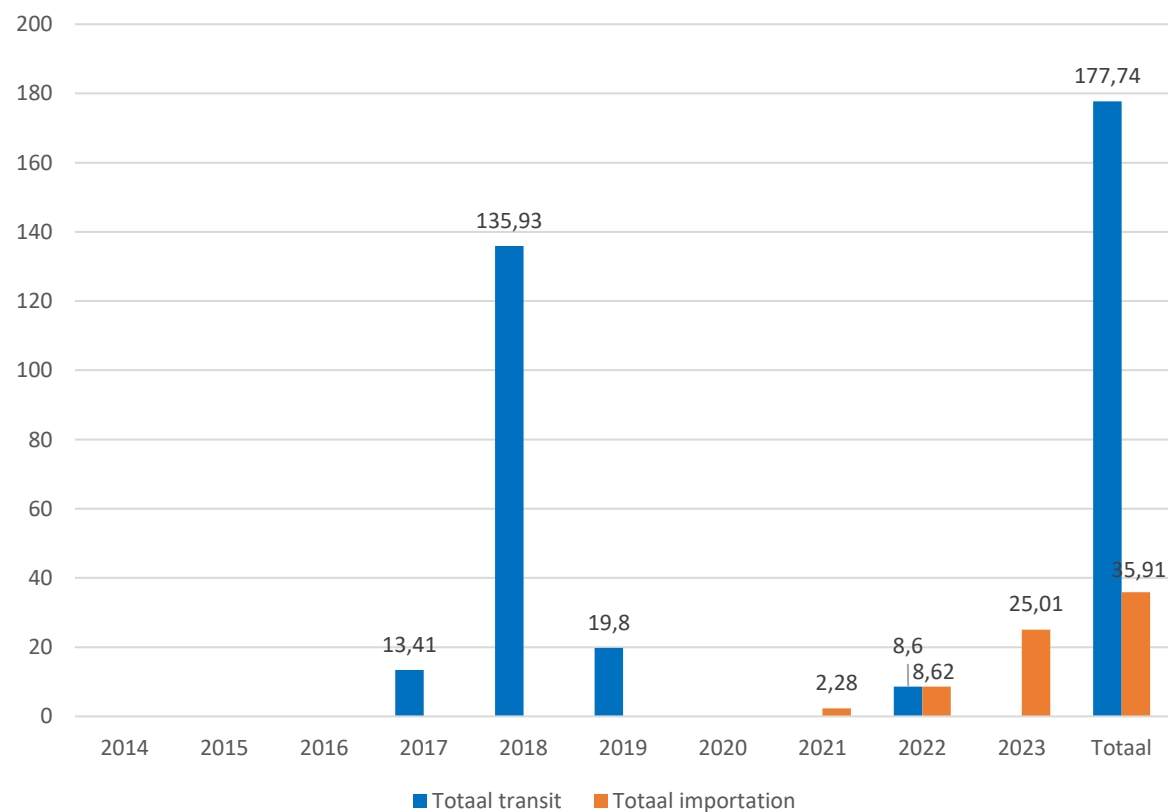
Schubdier - pangolin

Hoeveelheid Inbeslagnames Pangolin (aantal dossiers)

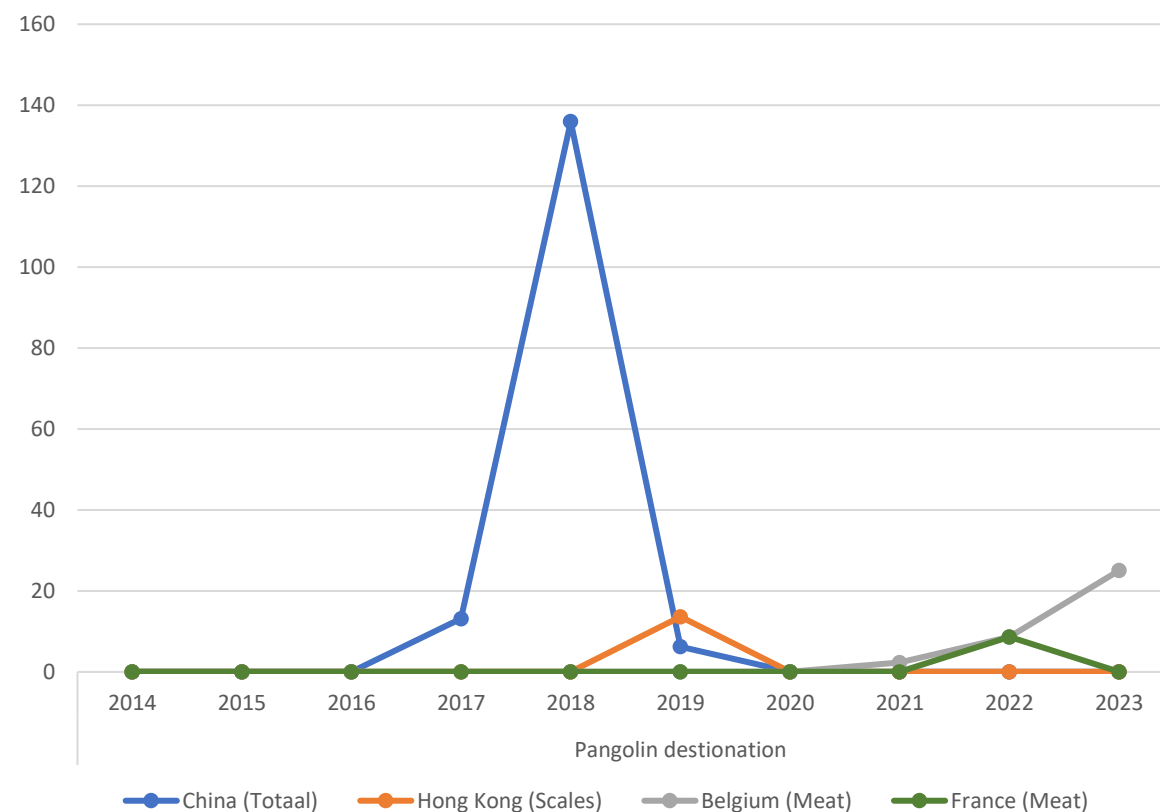

Schubdier - pangolin

Route (in kg)

bestemming

Voedingssupplementen

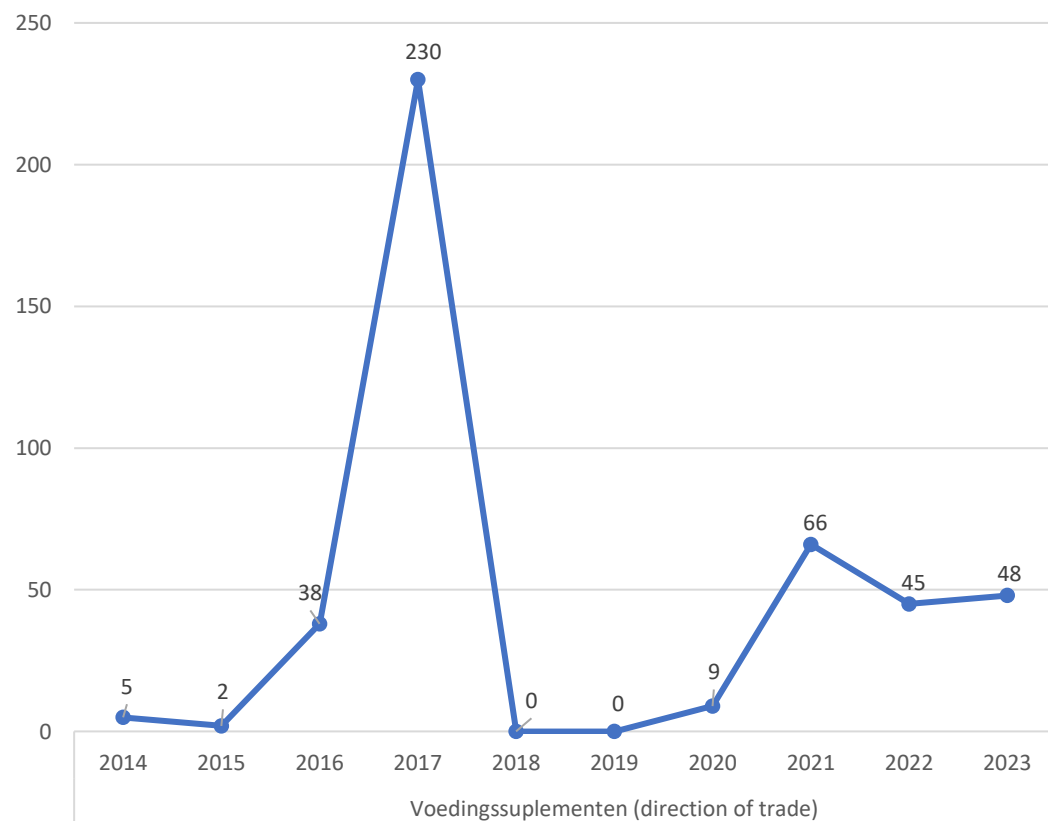
percentage of fat in the body	Magnesium	150mg	7.5%
	Manganese	50mg	2.5%
Suppress appetite, no hunger	Others ingredients: green tea extract, lotus leaf, cactus, konjac powder, ginseng, winter melon peel	200mg	10%

Zinc (as Zinc Bisglycinate Chelate)(Albion®)	150 mg	100%
KSM-66® Ashwagandha Extract (Withania somnifera)(root)(5% total withanolides)	150 mg	100%
Schisandra Extract (Schisandra chinensis)(fruit)	100 mg	100%
Cordyceps Extract (Cordyceps sinensis)(mycelium)(7% cordycepic acids)	100 mg	100%
Rhodiola Extract (Rhodiola rosea)(root)(3% rosavins and 1% salidroside)	100 mg	100%
Rosemary Extract (Rosmarinus officinalis)(leaf)(5% rosmarinic acid)	100 mg	100%
Siberian Ginseng Extract (Eleutherococcus senticosus)(root)(0.76% eleutheroside)	100 mg	100%
American Ginseng Extract (Panax quinquefolius)(root and leaf)(14.2% ginsenosides)	100 mg	100%
Deglycyrrhinated Licorice Extract (Glycyrrhiza glabra)(root)	100 mg	100%
...

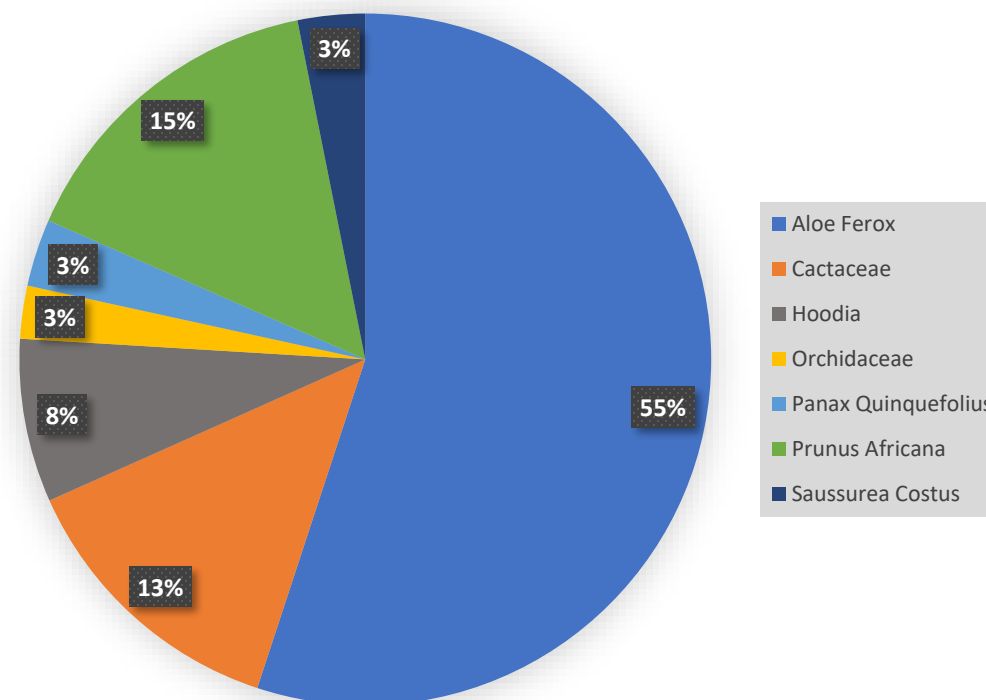

voedingssupplementen

Invoer van voedingssupplementen

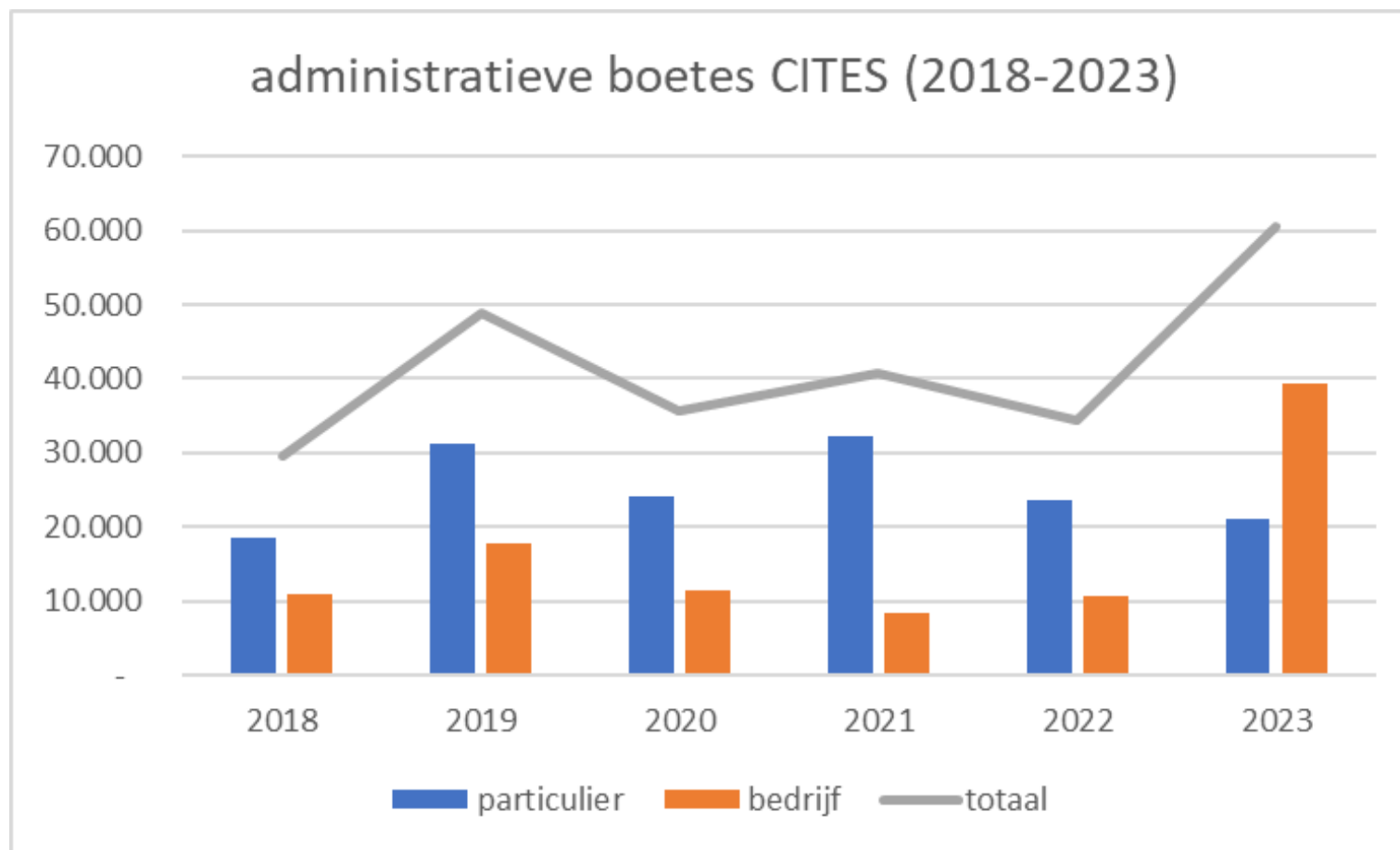
Meest voorkomende Flora in voedingssupplementen

Gevolgen: strafrechtelijk en administratiefrechtelijk

- 2015: illegale aankoop, bezit en verkoop 189 Japanse nachtegalen: 2 maand + €15.000 (helpt met uitstel)
- 2016: vogelhandelaar: 4 jaar (helpt met uitstel) + verbeurdverklaring €835.800 vermogensvoordeel
- 2017: illegale invoer van 334 Moorse landschildpadden: 9 maand + €600 + terugbetaling van gemaakte kosten
- 2017: transit van >2000 zeepaardjes: 3 jaar (helpt met uitstel)
- 2018: criminele organisatie 4 betrokkenen bij illegale invoer van niet-cites vogels, maar ook aankoop van CITES specimens: 10-15 maand (uitstel) + €9.000-12.000
- 2019: geen bewijs afstamming vogels: €4.000
- 2020: illegale invoer van beschermd hout: €60.000 voor bedrijf en eigenaar + verbeurdverklaring €273.722 vermogensvoordeel
- 2022: vogelhandelaar: 8 maand (uitstel) + €48.000 (helpt met uitstel)
- 2023: reptielenhandelaar: 2 jaar + €48.000
- 2019-2023: verschillende zaken wild vlees: 6-8 maand (soms met uitstel) en/of boete/minnelijke schikking €350-2.000

Gevolgen: strafrechtelijk en administratiefrechtelijk

Door middel van: operaties

operaties

- Specifieke acties door controle autoriteiten: Bpost (2013) – Export (2017)
- Maar ook operaties voortkomend uit Europese initiatieven in samenwerking met Europol: Cobra (2015), Tembo (2017), LAKE
- Maar ook geleid door WCO/Interpol: Blizzard (2019), Kitkat (2019), Postbox II (2019), Sesha III (2019), alsook de volledige Thunder reeks: Thunderbird (2017), Thunderstorm (2018), Thunderball (2019), Thunder 2020 tot 2023

- BACON 2012-2023
 - Controles op passagiersbagage aan verschillende grenzen in België
 - Georganiseerd door FAVV, in samenwerking met douane en andere diensten, waaronder CITES
 - 2012: 12 acties -> 2023: 56

© Elke Malfait

Door middel van: deskundigen – laboratoria

Deskundigen - laboratoria

- 43 experts werden aangesteld door de Minister
- Geven advies over identificatie of ouderdom
- Evolutie:
 - bij elke inbeslagname een advies
 - Meestal op basis van foto's, fysieke verificatie indien nodig

© Elke Malfait

deskundigen – laboratoria

- Sinds 2019: DNA analyses in samenwerking met BOPCO
- Sinds 2020: houtanalyses in samenwerking met ENFORCE
- Douane laboratorium: voornamelijk hout en plantenextracten
- Tussen 2014 en 2023: bijna 60 verwantschapsonderzoeken

Meestal binnen België, indien noodzakelijk samenwerkingen met labo's binnen de EU

Door middel van: tools en partnerschappen

Tools en partnerschappen

Door middel van: opleidingen

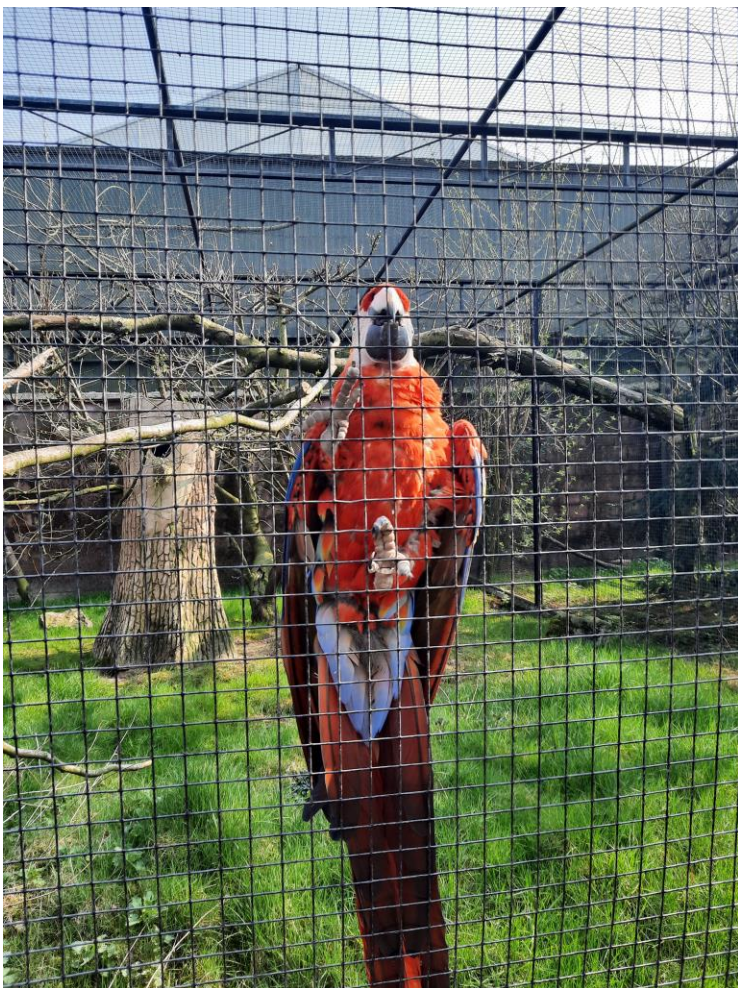
opleidingen

- 2015: douane luchthaven Bierset
- 2015: CITES en kaviaar voor FAVV
- 2017: TCM op luchthaven Bierset in samenwerking met Traffic
- 2017: nieuwe inspecteurs/controleurs inspectiedienst
- 2018: politie
- 2018: magistraten in samenwerking met het IGO
- 2020-2021: douane en Favv tijdens Operation Thunder luchthaven Zaventem
- 2023: FAVV GIP Zaventem
- 2022: politie in samenwerking met Politea
- 2023: politie in het kader van de Group BALEN
- 2023: magistraten in samenwerking met het IGO

Door middel van: opvangcentra

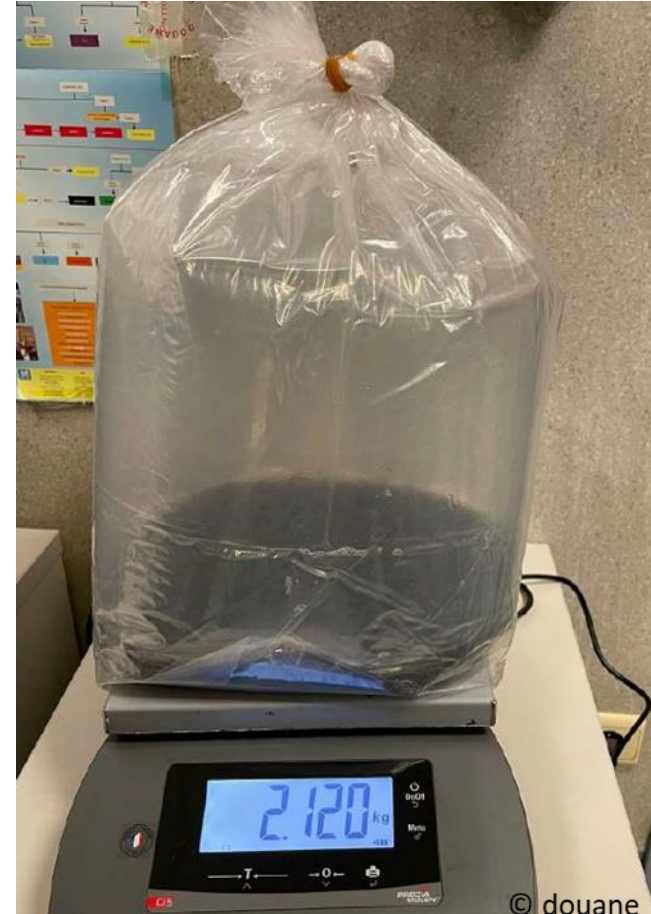
opvangcentra

recente case

Samenwerking: glasalen

- In februari 2023 werden zes passagiers gestopt door douane met vermoeden van smokkelen van glasalen van Europese paling
- Europese paling of *Anguilla anguilla* is de enige palingsoort die door CITES wordt beschermd

Samenwerking: glasalen

- De koffers werden overgedragen aan het FAVV en overgebracht naar het ACIC (Animal Care Inspection Center)
- De zes passagiers werden overhandigd aan de Federale Gerechtelijke Politie (FGP) en gearresteerd
- De koffers werden overgebracht naar een depot van Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) als bewaarcentrum waar ook verder onderzoek kon gebeuren door de Cel CITES, inspectiedienst en FGP

Samenwerking: glasalen

- Er werden stalen afgenomen en deze worden opgestuurd naar BOPCO
- De glasalen werden bewaard in afwachting van DNA analyse

Samenwerking: glasalen

- De analyse bevestigde het vermoeden dat het gaat om Europese paling
- Na analyses werden de glasalen officieel in beslag genomen
- De glasalen werden overgedragen aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), die ze met de hulp van INBO op 8 maart 2023 uitzette in Vlaamse rivieren
- Verder onderzoek door de FGP, in opdracht van de onderzoeksrechter, met de hulp van Europol, leidde tot nog tot een inbeslagname van 150kg glasalen

© Agentschap voor Natuur en Bos

Toekomst?

UITKIJKEN NAAR DE RESULTATEN
VAN DE NATIONALE TASKFORCE
SUSTAINABLE TRADE IN EXOTIC
SPECIES AND WILD MEAT

BLIJVEN INZETTEN OP
SAMENWERKING TUSSEN DE
AUTORITEITEN EN INFORMATIE-
UITWISSELING

UITBREIDEN VAN DE BESTAANDE
ONDERZOEKSTECHNIEKEN IN
SAMENWERKING MET DE FEDERALE
WETENSCHAPPELIJKE INSTELLINGEN

ACTIEF BLIJVEN OP EUROPEES ALS
INTERNATIONAAL NIVEAU